

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

A. Περίληψη

Στο κείμενο επιχειρείται η διασάφηση του όρου "διανοούμενος". Υποστηρίζεται ότι ενώ η διανόηση προϋποθέτει τη μόρφωση δεν ταυτίζεται μ' αυτή καθώς ο διανοούμενος οφείλει να τηρεί κριτική στάση απέναντι στους άλλους και στον εαυτό του. Η διαμαρτυρία και η επανάσταση στα καθιερωμένα αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία της δράσης του διανοούμενου με στόχο την αφύπνιση των μαζών. Επιπλέον, τονίζεται η ανάγκη αποστασιοποιημένης εποπτείας των πραγμάτων για την επιτυχή αναμέτρηση με το κατεστημένο. Ως προϋπόθεση αποφυγής της αοριστίας και της ατέρμονης θεωρητικολογίας προβάλλεται η υπευθυνότητα, στοιχείο που απαιτεί διμέτωπο αγώνα απέναντι στο περιβάλλον και τις προσωπικές αδυναμίες, εστιασμένο στο παρόν.

B1. Ο "διασκορπισμός" της εποχής μας αφορά στην κατάρρευση των αξιών, στην κρίση ηθικής και στην υποβάθμιση της ποιότητας ζωής. Πηγάζει από την εξειδίκευση στην εκπαίδευση και την εργασία, με αποτέλεσμα το άτομο να καθίσταται μονοδιάστατη προσωπικότητα, χωρίς ευρύτερη πνευματική καλλιέργεια και ανθρωπιά. Δεν πρέπει όμως ν' αγνοηθεί και η καταναλωτική συμπεριφορά του σύγχρονου ανθρώπου, που αυτοενεχυριάζεται αναρρώντας την κοινωνική του φύση στο όνομα του υλικού ευδαιμονισμού. Είναι χαρακτηριστικός ο εκπεσμός της ψυχαγωγίας σε μαζική διασκέδαση, γεγονός που επιτείνει τα πολύμορφα αδιέξοδα.

B2. Πλαγιότιτλοι

2^η παρ.: Η πνευματική καλλιέργεια και το κριτικό πνεύμα θεωρούνται απαραίτητα χαρακτηριστικά του διανοούμενου.

3^η παρ.: χρέος του διανοούμενου αποτελεί η άρση της παθητικοποίησης των μαζών.

4^η παρ.: Η θεμιτή απόσταση του διανοούμενου απ' τα πράγματα δεν ταυτίζεται με ρήξη με την πραγματικότητα.

5^η παρ.: Η δυνατότητα του διανοούμενου να άρει τις συμβατικότητες της εποχής, μέσω προσωπικού αγώνα.

6^η παρ.: Αναγκαιότητα υπεύθυνης στάσης για την άρση της αλλοτρίωσης σε κάθε έκφανση της ζωής.

B3. Συνώνυμα

Περисυλλογή - περίσκεψη

Συμβιβάζεται - εναρμονίζεται, συμπορεύεται

Αοριστία - αβεβαιότητα, ασάφεια

Διαμαρτυρία - ένσταση, αντίδραση

Ενδιαφέρει - αφορά, απασχολεί

Διάνοια - σκέψη, κρίση

B4. Σχηματισμός σύνθετων λέξεων

Ψυχαγωγία - ψυχολογία / παιδαγωγός

Τεχνοτροπίες - τεχνοκρατία / ποικιλότροπος

Οι ακόλουθες διαρθρωτικές λέξεις - εκφράσεις δηλώνουν:

B5. Όμως: σχέση **αντίθεσης** όσων ακολουθούν με τα προηγούμενα
ή : σχέση **διάζευξης** που προσδίδει μια διαφορετική ιδιότητα στον όρο "διανοούμενος"

Γιατί: σχέση **αιτιολόγησης**

Αλλά: σχέση **επιδοτικής αντίθεσης**

Με άλλα λόγια: σχέση **επεξήγησης - διασαφητικής προσθήκης**

Γ. Σχεδιαγραμματική προσέγγιση του θέματος

Η εργασία αποτελεί συνδυασμό κειμένου επικοινωνιακού χαρακτήρα, αφού ζητείται να εκθέσουμε άμεσα στο διανοούμενο τις σκέψεις μας, αλλά και αποδεικτικού δοκιμίου. Δικαιολογείται λοιπόν, η χρήση α' και β' πληθ. προσώπου.

Βασικοί άξονες ανάπτυξης:

- A. παρουσίαση των προβλημάτων των σημερινών νέων
- B. σκιαγράφηση της συμβολής των διανοούμενων στην επίλυση τους

Προβλήματα σημερινών νέων (πρόλογος)

1. χάσμα γενεών - έλλειψη επικοινωνίας με τους γονείς
2. χρησιμοθηρικός χαρακτήρας εκπαίδευσης - έλλειψη επικοινωνίας με τους δασκάλους - πίεση για επιτυχία - έλλειψη ελεύθερου χρόνου
3. ελλιπής επαγγελματικός προσανατολισμός, ανασφάλεια που βιώνουν εξαιτίας της αυξανόμενης ανεργίας
4. απουσία ικανών ηθικών ερεισμάτων και προτύπων γεγονός που σε συνδυασμό με την κρίση αξιών οδηγεί τους νέους στην αδιαφορία για τα κοινά, περιθωριοποίηση, ναρκωτικά και άλλα παρόμοια φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας.

Μεταβατική παράγραφος: που θα συνδέει τα προβλήματα των νέων με τη συμβολή των διανοούμενων στην επίλυση τους.

[Γιατί προσβλέπουν οι νέοι στους διανοούμενους; αναφορά στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των πνευματικών ανθρώπων που είναι φύσει και θέσει ταγοί της κοινωνίας εξαιτίας (υψηλού μορφωτικού επιπέδου, κριτικού πνεύματος).]

Συμβολή των διανοούμενων στην επίλυση των προβλημάτων των νέων (κυρίως θέμα)

1. Μετάγγιση των απαιτούμενων αξιών (με τη δύναμη του λόγου), κυρίως της **αίσθησης του μέτρου, του δικαίου, της Δημοκρατίας** που οι νέοι πρέπει να διαθέτουν, ώστε να μην αντιδρούν υπερβολικά σε κάθε τους διεκδίκηση.
2. Επεξήγηση των ασαφειών της εποχής - άρση της ηθικής και ιδεολογικής ρευστότητας με διακήρυξη σταθερής πίστης σε ιδανικά και ανθρωπιστικές αξίες.
3. Αναμέτρηση με το πνεύμα συμβιβασμού - επανάσταση απέναντι στο κατεστημένο με το λόγο αλλά και την προσωπική στάση ζωής.
4. Δημιουργική και πρωτότυπη σκέψη - ρηξικέλευθες προτάσεις για επίλυση πρακτικών ζητημάτων [κοινωνικών, πολιτικών, ηθικών] Διαφώτιση - ενημέρωση νέων με δημοσιεύσεις από τον Τύπο ή τα άλλα ΜΜΕ.
5. Ειδικότερα στην εκπαίδευση είναι απαραίτητη η παρουσία των διανοουμένων όχι από καρέκρας αλλά δίπλα στους νέους, ώστε αυτή να λάβει προοδευτική κατεύθυνση κι ανθρωπιστικό περιεχόμενο.

Σημείωση: Προσοχή! Τα προβλήματα των νέων πρέπει να δοθεί στο συγκεκριμένο ρόλο των διανοουμένων που είναι και το βασικό ζητούμενο του θέματος.

Επιμέλεια: Μαρία Θαλασσινού, Φιλόλογος